

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра фінансів і кредиту

ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана економічного факультету

/Роман ГРЕШКО/

від «02» вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«ФІСКАЛЬНА ТА МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА: МАКРОЕКОНОМІЧНІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ АСПЕКТИ»

обов'язкова

Освітньо-професійна програма:	Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціальність:	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Галузь знань:	07 «Управління і адміністрування»
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Факультет:	економічний
Мова навчання:	українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Фіскальна та монетарна політика: макроекономічні та інституційні аспекти» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління і адміністрування», затвердженої рішенням Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 26.06.2024 року, протокол № 9, та введеної в дію наказом ректора № 248 від 28.06.2024 р.

Розробник: **Ткач Євген Вікторович**, доцент кафедри фінансів і кредиту, кандидат економічних наук, доцент

Викладач: **Ткач Євген Вікторович**, доцент кафедри фінансів і кредиту, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри фінансів і кредиту
Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року.

Завідувач кафедри **Петро НІКІФОРОВ**

Схвалено методичною радою економічного факультету
Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року.

Голова методичної ради економічного факультету **Роман ГРЕШКО**

1. Мета навчальної дисципліни: сформувати фундаментальні знання та вміння з теорії та практики фінансової та монетарної політики, зрозуміти сутність взаємозв'язку між ними та їх впливу на функціонування економіки й зміну макроекономічного та інституційного середовища, як основи прийняття фахових рішень у сфері фінансово-господарської діяльності економічних агентів а також фінансової політики.

2. Пререквізити. Навчальні дисципліни, обов'язкові для вивчення здобувачем освіти до початку роботи над курсом «Фінансова та монетарна політика: макроекономічні та інституційні аспекти», - це «Глобальна економіка», «Ринок фінансових послуг», «Податковий менеджмент», «Фінансовий менеджмент», «Поведінкові фінанси». Навчальна дисципліна «Фінансова та монетарна політика: макроекономічні та інституційні аспекти» відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми слухається здобувачами освіти в другому семестрі першого року навчання паралельно із такими дисциплінами як «Бюджетний менеджмент», «Банківський менеджмент», «Інформаційні системи в бізнесі та бізнес аналітика». Вивчення дисципліни «Фінансова та монетарна політика: макроекономічні та інституційні аспекти» є основою для засвоєння інших обов'язкових дисциплін, зокрема «Фінансовий моніторинг», а також підґрунтям для проходження виробничої практики і підготовки кваліфікаційної роботи.

3. Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та галузі знань 07 Управління і адміністрування вивчення дисципліни «Фінансова та монетарна політика: макроекономічні та інституційні аспекти» сприяє формуванню наступних компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК11. Здатність оцінювати вплив інституційних і соціально-психологічних аспектів поведінки для обґрунтування та прийняття управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати навчання:

ПРН01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПРН02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПРН04. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

страхування.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПРН13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПРН15. Обґрунтовувати та приймати управлінські рішення у сфері фінансів, банківської справи та страхування з урахуванням інституційних і соціально-психологічних аспектів поведінки.

4. Опис навчальної дисципліни

4.1 Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумково го контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна ф.н.	I	II	5	150	2	30	15	-	-	105	-	Екзамен

4.2 Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Теоретичні засади макроекономічної політики та система макроекономічних показників					
Тема 1. Суть, цілі, стратегія та види макроекономічної політики, її вплив на сталий розвиток економіки. Мета: розглянути сутність, мету, цілі та види макроекономічної політики, а також функції органів державного управління при її реалізації.	15	3	1			11
Тема 2. Макроекономічна політика крізь призму генезису економічної науки. Мета: розглянути теоретичні основи макроекономічної політики крізь призму еволюції економічної науки та розвитку різних економічних шкіл, теорій та концепцій.	15	3	2			10
Тема 3. Система національних рахунків як нормативна база макроекономічного рахівництва та інструмент макроекономічного аналізу. Основні макроекономічні показники. Мета: розглянути систему	15	3	2			10

національних рахунків, основні макроекономічні та макросоціальні показники, які використовуються для характеристики, аналізу та оцінки стану національної економіки.						
Тема 4. Функціонування економіки, макроекономічна та інституційна рівновага, циклічність розвитку. Мета: розглянути теоретичні засади функціонування економіки та циклічності її розвитку, а також концепції і моделі макроекономічної рівноваги та особливості інституційної рівноваги.	15	3	1			11
Разом за ЗМ1	60	12	6			42
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. «Фіскальна та монетарна політика, їх взаємозв'язок та інституційне середовище»					
Тема 5. Грошовий обіг і фінансовий ринок – монетарна сфера державного регулювання економіки. Мета: розглянути теоретичні аспекти та особливості сфери монетарного регулювання, як об'єкту на який спрямована монетарна політика, а саме: грошовий оборот, грошові відносини, грошово-кредитний ринок (валютний, фондовий, інвестиційний та ін.), процентні ставки, платіжний баланс, рівень цін (інфляція), валютний курс, валютні резерви, монетизація економіки, банківська система, сектор небанківських фінансово-кредитних установ та ін.	15	3	1			11
Тема 6. Монетарна політика центрального банку: цілі, види, інструменти, передатний механізм. Мета: розглянути теоретичні засади щодо методів монетарної політики, а також її цілі, види, інструменти та передатний (трансмісійний) механізм.	15	3	2			10
Тема 7. Державний бюджет і податкова система – фіскальна сфера державного регулювання економіки. Мета: розглянути теоретичні аспекти та особливості сфери фіскального регулювання, як об'єкту на який спрямована фіскальна політика, а саме: зведений (консолідований), державний та місцеві бюджети, їх доходна та видаткова частина, загальнодержавні та місцеві податки,	15	3	1			11

рівень дефіцитності бюджету, державний борг та ін.						
Тема 8. Фіскальна політика держави: цілі, види, інструменти, передатний механізм. Мета: розглянути теоретичні засади щодо методів фіскальної політики, а також її цілі, види, інструменти та передатний (трансмісійний) механізм.	15	3	2			10
Тема 9. Взаємозв'язок та необхідність координації монетарної і фіскальної політики: інституціональний аспект. Ретроспектива становлення та розвитку фіскальної і монетарної політики в Україні. Мета: розглянути теоретичні засади взаємозв'язку (взаємодії) монетарної та фіскальної політики, необхідність їх координації, а також особливості та ретроспективу становлення та розвитку фіскальної і монетарної політики в Україні.	15	3	2			10
Тема 10. Інституційне середовище макроекономічної політики. Вплив формальних і неформальних інституцій на сталий розвиток національної економіки. Мета: розглянути теоретичні аспекти інституційного середовища макроекономічної політики, впливу формальних та неформальних інституцій на розвиток національної економіки: інститут підприємництва (в т. ч. соціально відповідального та інноваційно активного малого бізнесу та стартап індустрії), інститут фінансових корпорацій, правової системи та громадянського суспільства, НТП, глобалізаційних процесів, інфраструктури економіки, стану навколишнього середовища (довкілля), культури, освіти, науки, релігії, ментальності, історичної пам'яті (формування національного історичного метанаративу), психологічних та емоційних детермінант поведінки, формування бренда держави та ін.	15	3	1			11
Разом за 3М 2	90	18	9			63
Усього годин	150	30	15			105

4.3. Тематика практичних занять

п/п	Назва теми (завдання)	Кількість годин
		денна ф.н.
1	Тема: Суть, цілі, стратегія та види макроекономічної політики, її вплив на сталий розвиток економіки. Завдання: оволодіти знаннями щодо сутності, мети, цілей, видів та стратегії макроекономічної політики, а також функцій органів державного управління при її реалізації.	1
2	Тема: Макроекономічна політика крізь призму генезису економічної науки. Завдання: оволодіти знаннями щодо теоретичних засад макроекономічної політики крізь призму еволюції економічної науки та розвитку різних економічних шкіл, теорій та концепцій.	2
3	Тема: Система національних рахунків як нормативна база макроекономічного рахівництва та інструмент макроекономічного аналізу . Основні макроекономічні показники. Завдання: оволодіти знаннями щодо основних макроекономічних та макросоціальних показників, які використовуються для характеристики, аналізу та оцінки стану національної економіки, а також навчитися застосовувати отримані знання в практичній діяльності.	2
4	Тема: Функціонування економіки, макроекономічна та інституційна рівновага, циклічність розвитку. Завдання: оволодіти знаннями щодо теоретичних засад функціонування економіки та циклічності її розвитку, а також розуміти сутність концепцій і моделей макроекономічної рівноваги та особливості інституційної рівноваги.	1
5	Тема: Грошовий обіг і фінансовий ринок – монетарна сфера державного регулювання економіки. Завдання: оволодіти знаннями щодо сфери монетарного регулювання, як об'єкту на який спрямована монетарна політика, а також навчитися застосовувати отримані знання в практичній діяльності.	1
6	Тема: Монетарна політика центрального банку: цілі, види, інструменти, передатний механізм. Завдання: оволодіти знаннями щодо теоретичних засад монетарної політики, а також її цілей, видів, інструментів та передатного механізму.	2
7	Тема: Державний бюджет і податкова система – фіскальна сфера державного регулювання економіки. Завдання: оволодіти знаннями щодо сфери фіскального регулювання, як об'єкту на який спрямована фіскальна політика, а також навчитися застосовувати отримані знання в практичній діяльності.	1
8	Тема: Фіскальна політика держави: цілі, види, інструменти, передатний механізм. Завдання: оволодіти знаннями щодо теоретичних засад фіскальної політики, а також її цілей, видів, інструментів та передатного механізму.	2
9	Тема: Взаємозв'язок та необхідність координації монетарної і фіскальної політики: інституціональний аспект. Ретроспектива становлення та розвитку фіскальної і монетарної політики в	2

	Україні. Завдання: оволодіти знаннями щодо теоретичних засад взаємозв'язку (взаємодії) монетарної та фінансової політики, а також розуміти особливості становлення та розвитку фінансової і монетарної політики в Україні.	
10	Тема: Інституційне середовище макроекономічної політики. Вплив формальних і неформальних інституцій на розвиток національної економіки. Завдання: оволодіти знаннями щодо теоретичних засад інституційного середовища макроекономічної політики, впливу формальних та неформальних інституцій на розвиток національної економіки, а також навчитися застосовувати отримані знання в практичній діяльності.	1
Всього годин		15

4.4 Самостійна робота студента*

п/п	Назва теми	Кількість годин
		денна ф.н.
1	Тема: Суть, цілі, стратегія та види макроекономічної політики, її вплив на сталий розвиток економіки. Завдання: опрацювати питання щодо дискусій в економічній науці з приводу пропорцій поєднання ринкового механізму і державного регулювання та суперечності цілей і завдань макроекономічної політики в Україні, а також розглянути Стратегію сталого розвитку України – 2030.	11
2	Тема: Макроекономічна політика крізь призму генезису економічної науки. Завдання: опрацювати питання щодо бачення макроекономічної політики в Україні крізь призму різних економічних шкіл, теорій, концепцій та еволюції економічної науки в цілому.	10
3	Тема: Система національних рахунків як нормативна база макроекономічного рахівництва та інструмент макроекономічного аналізу. Основні макроекономічні показники. Завдання: опрацювати питання щодо систематизації, порівняння, оцінки взаємозв'язку (кореспонденції) між собою та динаміки основних макроекономічних та макросоціальних показників різних країн.	10
4	Тема: Функціонування економіки, макроекономічна та інституційна рівновага, циклічність розвитку. Завдання: опрацювати питання щодо теоретичних засад механізму встановлення рівноваги в національній економіці з позиції сучасних економічних теорій, а також різних теорій що пояснюють причини циклічних коливань та видів ділових (економічних) циклів.	11
5	Тема: Грошовий обіг і фінансовий ринок – монетарна сфера державного регулювання економіки. Завдання: опрацювати питання щодо основних показників які використовуються для характеристики сфери монетарного регулювання: грошова маса, ІСЦ, індекс-дефлятор, грошовий мультиплікатор, динаміка валютного курсу, золотовалютні резерви, динаміка процентних ставок, рівень монетизації	11

	економіки, динаміка фондових індексів, активи та капіталізація банківської системи, сальдо платіжного балансу та ін.	
6	Тема: Монетарна політика центрального банку: цілі, види, інструменти, передатний механізм. Завдання: опрацювати питання щодо особливостей монетарної політики в Україні та зарубіжних країнах, розглянути «Основні засади монетарної політики» та звіт НБУ з монетарної політики за останні 5 років.	10
7	Тема: Державний бюджет і податкова система – фінансова сфера державного регулювання економіки. Завдання: опрацювати питання щодо основних показників які використовуються для характеристики сфери фінансового регулювання: рівень, динаміку та структуру доходної (в т. ч. за рахунок різних видів податків) та видаткової частин бюджету, рівень дефіцитності бюджету, державний борг, валовий зовнішній борг та ін.	11
8	Тема: Фінансова політика держави: цілі, види, інструменти, передатний механізм. Завдання: опрацювати питання щодо особливостей фінансової політики в Україні та зарубіжних країнах, розглянути Державний бюджет України та в цілому зведений бюджет (включно з місцевими бюджетами) за останні 5 років.	10
9	Тема: Взаємозв'язок та необхідність координації монетарної і фінансової політики: інституціональний аспект. Ретроспектива становлення та розвитку фінансової і монетарної політики в Україні. Завдання: опрацювати питання щодо особливостей правових аспектів координації монетарної та фінансової політики в Україні та зарубіжних країнах.	10
10	Тема: Інституційне середовище макроекономічної політики. Вплив формальних і неформальних інституцій на розвиток національної економіки. Завдання: опрацювати питання щодо теоретичних засад інноваційної моделі розвитку та особливостей соціально орієнтованої ринкової економіки зарубіжних країн, а також впливу таких неформальних інституцій, як: звичаї, традиції, міфи, догми, упередження, стереотипи, ідеї, ідеології, цінності, мораль, світогляд, особливості виховання, розвиток мистецтва, соціальні та історичні умови та ін.	11
Всього годин		105

*Самостійна робота студентів з дисципліни «Фінансова та монетарна політика: макроекономічні та інституційні аспекти» направлена на узагальнення, засвоєння і закріплення знань та включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій, підготовку та презентацію завдань до відповідних тем дисципліни. За кожен презентацію, в якій викладено обґрунтовану думку, здобувач може отримати 6 балів. Кількість балів, в яку оцінено виконання дослідницького завдання, може бути зменшена за наступні недоліки: неповна відповідь, порушення логіки викладу матеріалу, недостатня аргументація, обмежене використання довідкових джерел, недбале оформлення. В цілому результати самостійної роботи здобувача оцінюються викладачем на практичних заняттях.

5. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, дискусія, пояснення, розповідь, консультація);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали тощо);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, законодавчо-нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- комп'ютерні засоби навчання (онлайн курси – ресурси, web-конференції, вебінари тощо);
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Форми та методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація і захист результатів виконаних завдань і досліджень;
- аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – екзамен.

6. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді).

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Обов'язковим є посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.

Відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковою умовою виконання навчального плану дисципліни. Форми навчання визначені затвердженням графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної, додаткової літератури та інших (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладання матеріалу, використання літературних джерел, законодавчих актів, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.

Кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати під час навчальних занять за кожен модуль (опитування, тестування, розв'язання задач), виконання завдань для самостійної роботи – 6 балів. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за кожен модуль. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 24; 2 модуль – 36 (разом – 60 балів).

Загальна (максимальна) кількість балів, яку студент може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (екзамену).

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі екзамену і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. Екзаменаційний білет містить два теоретичних питання з дисципліни, 5 тестових завдань і одне практичне завдання з пройденого матеріалу. У 40 балів, що можливо отримати на екзамені входить: 2 теоретичних питання (по 10 балів відповідно), 5 тестів по 2 бали (сумарно 10) та практичне завдання (10 балів). У випадку не повної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання. Аналогічно виставляються бали по другому питанню. Практичне завдання оцінюється таким чином: 10 балів – за повністю вирішене практичне завдання; 6 – за правильно вказані методику, формули та хід вирішення завдання, однак не виконане в повному обсязі; 3 – за правильний хід вирішення завдання, однак неправильне розв'язання. В іншому випадку практична ситуація оцінюється в 0 балів. У випадку отримання менше 50 балів за результатами поточного та підсумкового контролю, здобувач вищої освіти обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості. Якщо здобувач вищої освіти набрав менше 35 балів, він не допускається до складання екзамену.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Оцінка передбачає такі знання та вміння:

Оцінка	Знання	Вміння
5 (відмінно) A (90 – 100)	Здобувач вищої освіти: – має всебічні і глибокі знання навчального матеріалу за програмою дисципліни; – засвоїв знання щодо теоретичних засад фінансової і монетарної політики, їх взаємозв'язку та макроекономічних й інституційних аспектів; – глибоко розуміє основну літературу та сучасні публікації з проблем фінансової та монетарної політики.	Здобувач вищої освіти: – вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою; – вміє використовувати додаткову літературу, грамотно викладати програмний матеріал; – дає вичерпні, повні, грамотні відповіді на програмні запитання; – демонструє навички творчого мислення.
4 (дуже добре) B (80-89)	– показав повні знання навчального матеріалу за програмою курсу, здатний до їхнього поповнення та оновлення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності;	– успішно виконав передбачені програмою практичні завдання без суттєвих зауважень; – вміє використовувати на

	– опрацював основну літературу, ознайомився з додатковою літературою, рекомендовану програмою.	практиці програмні настанови, розв'язувати тестові завдання.
4 (добре) C (70-79)	– показав достатні знання навчального матеріалу за програмою курсу, має здатність до їхнього поглиблення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності; – опрацював основну літературу, рекомендовану програмою.	– вдало виконав передбачені програмою практичні завдання без критичних зауважень; – здатний використовувати на практиці програмні настанови, розв'язувати тестові завдання.
3 (задовільно) D (60-69)	– має достатні знання тільки основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і наступної роботи за спеціальністю; – ознайомився з основною літературою, рекомендовану програмою.	– виконав практичні завдання в межах програмних вимог; – допускає неточності при розв'язанні тестів, виконанні практичних завдань. – не в повній мірі здатний пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями.
3 (задовільно) E (50-59)	– має знання тільки основного програмного матеріалу в обсязі, який дозволяє подальше навчання; – ознайомився з основною літературою, рекомендовану програмою.	– виконав практичні завдання в межах програмних вимог; – допускає упущення, неточності та помилки при розв'язанні тестів, виконанні практичних завдань. – не може пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями.
2 (незадовільно) з можливістю перескладання FX (35-49)	– не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни; – допускає грубі помилки у відповідях; – має недостатній рівень знань для самостійного оволодіння програмним матеріалом без додаткової підготовки.	– допускає принципові помилки під час вирішення передбачених програмою практичних завдань; – показує невміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.
2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом F (1-34)	– не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни; – допускає неприпустимі помилки у відповідях; – має рівень знань, який не дозволяє самостійно оволодіти програмним матеріалом та вимагає додаткового прослуховування дисципліни.	– не вміє вирішувати передбачені програмою практичні завдання; – не вміє орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (екзамен)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2						40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

7. Рекомендована література

7.1. Основна

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн. [С.М. Панчишин, П.І. Островерх, І.В. Грабинська та ін.]; за ред. С. Панчишина і П. Островерха. 3-тє вид., виправл. та доп. Кн.1.: Вступ до макроекономіки. Макроекономіка. Львів: Априорі, 2020. – 648 с.
2. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка. Практикум: навчальний посібник. К.: Знання, 2010. 550 с.
3. Даниленко А.І. Фіскально-бюджетна та грошово-кредитна політика України: проблеми та шляхи посилення взаємозв'язку: монографія. НАН України 2010. 456 с.
4. Інституціональна економіка: навчальний посібник / І. М. Колесніченко, А. В. Литвиненко / за заг. ред. канд. екон. наук, доцента І. М. Колесніченко. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 236 с.
5. Макроекономіка: базовий електронний текст лекцій. / Укладачі: проф. Малий І.Й., проф. Радіонова І.Ф., доц. Куценко Т.Ф., доц. Федірко Н.В. та ін. К.: КНЕУ, 2017. 200 с.
6. Норт Д. Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки / пер. з англ. Київ: Основи, 2000. 198 с.
7. Радіонова І.Ф., Усик В.І. Макроекономічний аналіз національної економіки: Навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2015. 304 с.
8. Ткач А. А. Інституціональна економіка. Нова інституціональна економічна теорія : навч. посіб. / А. А. Ткач. К. : Центр учбової літератури, 2007. 304 с.
9. Ткач Є.В., Нікіфоров П.О. Фіскальна та монетарна політика: макроекономічний аналіз та інституційне середовище : навч. посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т. 2022. 240 с.
10. Ткач Є. В. Проблеми фіскальної та монетарної політики. Управління фінансами: мікро- і макрорівень. Фінанси, банківська справа та страхування. Корпоративні фінанси та фінансове посередництво : підручник для магістрів / за ред. проф. П.О. Нікіфорова, доц. Н.А. Бак. Чернівці, 2021. С. 293-355.
11. Ткач Є. В. Координація фіскальної та монетарної політики в Україні: інституціональний вимір проблем та перспектив Фіскальна та монетарна політика економічного розвитку України : монографія / за заг. ред. П.О. Нікіфорова, І.Я. Ткачук. Чернівці: Чернівець. Черн. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. С. 227-240
12. Ткач Є.В., Ткач С.В. Взаємозв'язок монетарної та фіскальної політики в макроекономічних умовах України: ретроспективний аспект. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2019. № 1 (266). С. 87-95.
13. Ткач Є.В., Ткач С.В. Макроекономічна політика крізь призму генезису економічної науки. *Фінансові інструменти сталого розвитку економіки: Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (20 березня 2018р.)*, м. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, С. 55-58

14. Ткач Є. В. Особливості взаємозв'язку монетарної та фінансової політики в макроекономічних умовах України. *Сучасні тенденції інституціональних трансформацій фінансової системи України* : кол. монографія / за заг. ред. П.О. Нікіфорова. Чернівці, 2018. С. 227-248.
15. Нікіфоров П. О., Ткач Є. В., Режим прямого таргетування інфляції у монетарній політиці НБУ: досвід застосування та оцінки. *Науковий вісник Чернівецького університету : Економіка*: зб. наук. праць. 2022. Вип. 835. С. 40-47.
16. Ткач Є. В., Нікіфоров П. О., Економічна теорія та економічна політика: взаємодія в сучасних умовах України. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 42.
17. Ткач Є.В., Стратегування економічної політики та формування економіки для людини (нооекономіки). *Економіка і регіон*. 2024. № 1 (92), С. 60–68.
18. Ткач Є.В., Вплив неформальних інституцій на морально-психологічний і емоційний стан суспільства (необхідність його урахування при реалізації економічної політики). *Ефективна економіка*. 2024, № 4.
19. Ткач Є.В., Економічна політика: теоретичні засади, особливості та узгодженість з іншими видами політики . *Інфраструктура ринку*. 2024, вип. 77, С. 20–27.
20. Ткач Є.В., Необхідність формування національних історичних наративів й їхній взаємозв'язок з економічною політикою. *Науковий вісник Чернівецького університету імені Юрія Федьковича. Історія*. 2024. № 1, С. 87-95.
21. Ткач Є.В., Необхідність урахування впливу інституційного середовища на розвиток підприємницького сектору при реалізації економічної політики. *Фінансові інструменти сталого розвитку економіки*: матеріали VI міжнародної науково-практичної конференції (18 квітня 2024 р.). Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2024. С. 407-410.
22. Ткач, Державна (економічна) політика у сфері маркетингу і брендингу: необхідність активізації. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Потенціал сталого розвитку в умовах сучасних регіональних та глобальних викликів» (29-31 травня 2024). м. Чернівці (Україна) – м. Сучава (Румунія), 2024. С. 119-121.
23. Ткач Є.В. Зміна ментальності (мислення) та моделі поведінки, як чинник розвитку екосистеми стартапів. *Зовнішні та внутрішні аспекти фінансової безпеки України: виклики та перспективи*: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (25 травня 2023 р.). Київ: Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2023.— 496 с. С. 67-69.
24. Чугунов І.Я. Бюджетно-податкова політика у системі регулювання економіки : монографія / [І.Я. Чугунов, Т.В. Канєва, М.Д. Пасічний та ін.] за ред. І.Я. Чугунова. К.: Глобус-Пресс, 2018. 350 с.
25. Чухно А. А. Інституціонально-інформаційна економіка : підручник / А. А. Чухно, П. І. Юхименко, П. М. Леоненко К. : Знання, 2010. 687 с.

7.2. Додаткова

1. Бюджетний кодекс України : Закон України від 21 черв. 2001 р. № 2542-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV зі змінами. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Дзюблюк О. В. Грошово-кредитне регулювання у механізмі забезпечення макроекономічної стабілізації і ефективності функціонування банківської системи України: монографія/ О. В. Дзюблюк, Б. П. Адамик, Ю. М. Балянт, Г. Р. Галіцейська, Г. М. Забчук, О. О. Іващук, Р. В. Левченко, О. Л. Малахова, З. К. Сороківська, Г. М. Марковецька, Л. М. Прийдун, В. Я. Рудан, О. В. Метлушко, Л. О. Матлага - ТНЕУ, 2014. – 530 с.

4. Інституційний механізм сталого розвитку України в умовах відкритої економіки: монографія / [За заг. ред. доц. Запукляка В.М.]. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. 248 с.
5. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – 508 с.
6. Макроекономічна картина світу: навчальний посібник / укл. П. О. Нікіфоров, Є. В. Ткач, С. В. Ткач, Р. І. Грешко. – ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2012. 172 с.
7. Податковий кодекс України : Закон України 2 груд. 2010 року № 2755-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
8. Про Національний банк України : закон України від 20.05. 1999 р. № 679-XIV, зі змінами <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
9. Про національну безпеку України : закон України від 21 черв. 2018 р. № 2469-VIII
10. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III зі змінами
11. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII зі змінами
12. Макроекономіка: базовий електронний курс лекцій. / Укладачі: Малий І., Радіонова І.Ф., Куценко Т.Ф., Федірко Н.В., Ємельяненко Л.М., Усик В.І., Жданов В.І., Костенок Я.О., Єфремов Д.П. - К.: КНЕУ, 2017. - 200 с.
13. Ткач Є. В., Ткач С. В., Соціально відповідальний та інноваційно активний власний мікро-, малий та середній бізнес як основа економічного розвитку. *Науковий вісник Чернівецького університету : Економіка*: зб. наук. праць. Вип. 830. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2021. С. 10-18.
14. Ткач Є.В., Ткач С.В. Історія Київської Русі-України та розвиток національної економіки в сучасних умовах: формування бренда успішної країни. *Науково-виробничий журнал. Держава та регіони. Серія Економіка та підприємництво*. № 3 (114), 2020. С. 6-13.
15. Ткач Є.В., Українець І.З. Фінансування стартапів та бізнес-стартерів. *Фінансові інструменти сталого розвитку економіки*: матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції (12 травня 2022 р.). Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2022. 467 с.
16. Ткач Є.В., Нікіфоров П.С. Вплив банків з іноземним капіталом на фінансову безпеку України. Міжнародна наукова інтернет-конференція. *Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення* (м. Тернопіль Україна – м. Перевоїськ, Польща), 6-7 березня 2023 127 с.
17. Ткач Є.В., Банарик В.О. Вплив історії (історичної пам'яті) як соціального капіталу і нематеріального активу на розвиток економіки. *Фінансові інструменти сталого розвитку економіки*: матеріали V міжнародної науково-практичної конференції (27 квітня 2023 р.). Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2023. С. 221-224.
18. Вдосконалення координації грошово-кредитної та фіскальної політики: Інформаційно-аналітичні матеріали / За редакцією д.е.н. В.І. Міщенко, к.е.н. О.І. Кіреєва і к.е.н. М.М. Шаповалової. Київ : Центр наукових досліджень НБУ, 2005. 96 с.
19. Центральний банк і грошово-кредитна політика: Підручник / А.В. Сілакова, Г.І. Лановська, Н.І. Климаш, [та ін.] за заг. ред. Т.А. Говорушко. Львів: «Магнолія 2006», 2015. 224 с.
20. Монетарна політика: теоретико-методологічні аспекти: навч. посіб. / С.В. Глущенко. Київ : НаУКМА, 2017. 63 с.
21. Центральний банк і грошово-кредитна політика: Навч. посіб. / за ред. Косової Т.Д., Папаїки О.О. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 328 с. URL: <https://cul.com.ua/preview/Central%20bank.pdf>.

22. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. №435-IV зі змінами.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

8. Інформаційні ресурси.

Офіційні сайти органів державного управління України:

1. Верховна Рада України – <http://www.rada.gov.ua>
2. Державна служба фінансового моніторингу України - www.sdfm.gov.ua Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>
3. Державна служба статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Міністерство економіки України – <http://www.me.gov.ua>
5. Міністерство фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua>
6. Державна податкова служба України - <https://tax.gov.ua/>
7. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку України - www.nssmc.gov.ua
8. Національний банк України – <http://www.nbu.gov.ua>
9. Рада національної безпеки і оборони України – <http://www.rainbow.gov.ua/>
10. Нормативні акти України – <http://www.nau.kiev.ua/>
11. Рахункова палата України – <http://www.ac-rada.gov.ua/>

Офіційні сайти міжнародних фінансових організацій:

1. Банк міжнародних розрахунків — <http://www.bis.org/>
2. Всесвітня торговельна організація (WTO) — <http://www.wto.org/>
3. Всесвітня туристична організація (WTO) — <http://www.world-tourism.org/>
4. Департамент статистики Організації Об'єднаних Націй — <http://unstats.un.org/>
5. Європейський банк реконструкції і розвитку — <http://www.ebrd.com/>
6. Європейський інвестиційний банк — <http://www.eib.org/>
7. Європейський центральний банк — <http://www.ecb.int/>
8. Міжнародний валютний фонд — <http://www.imf.org/>
9. Світовий банк — <http://www.worldbank.org/>
10. Міжнародна асоціація зі статистики (IAOS) — <http://isi.cbs.nl/>
11. Міжнародна організація праці (ILO) — <http://www.ilo.org/>
12. Міжнародна фінансова корпорація — <http://www.ifc.org/>
13. Міжнародний інститут статистики (ISI) — <http://isi.cbs.nl/>
14. Організація економічної співпраці та розвитку (OECD) <http://www.oecd.org/>
15. Світовий банк — <http://www.worldbank.org/>

Офіційні сайти науково-дослідних інститутів і центрів, пошукових систем:

1. База українського законодавства в Інтернет – www.lawukraine.com
2. Інститут глобальних стратегій – www.igls.com.ua
3. Інформаційний сервер про Україну – www.uazone.net
4. Інститут світової економіки і міжнародних відносин – www.iweir.org.ua
5. Консорціум економічних досліджень – www.eurasia.org/eerc/kiev/EERC
6. Український центр економічних і політичних досліджень ім. О. Разумкова – www.ucerps.org

Офіційні сайти наукових і електронних бібліотек:

1. Електронна бібліотека – www.lib.com.ua
2. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича - <http://library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>
3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua
4. Наукова бібліотека Київського національного університету імені Михайла Максимовича – www.lib-gw.univ.kiev.ua
5. Національна парламентська бібліотека – www.alpha.rada.kiev.ua